

Vårt datum
2017-11-13

Vår beteckning
SGU 33-2033/2017
BS 69-793-2017

Ert datum
2017-09-21

Er beteckning
Ku2017/01905/DISK

ku.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av promemorian Konsultation i frågor som rör det samiska folket, Ds 2017:43

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 2 september 2017 mottagit rubricerat ärende för yttrande. Med anledning av detta vill SGU framföra följande.

SGU stödjer generellt förslaget som innebär att det samiska folket ges ett större inflytande över frågor som berör dem och förordar att det införs ett utökat krav på samråd med Sametinget. SGU anser dock att det nu aktuella förslaget bör justeras i vissa delar eftersom det riskerar att skapa otydligheter i prövningen samt riskerar att i vissa fall fördröja handläggningstiderna. Bedömningarna i ärendet utgår från myndighetens roll som prövningsmyndighet i vissa tillståndsfrågor enligt rennäringslagen (1971:437) och Bergsstatens prövning enligt minerallagen (1991:45) och mineralförordningen (1992:285).

Terminologi

SGU anser att det finns skäl att se över användandet av begreppet konsultation. SGU ser förvisso poängen med att ha ett enhetligt språkbruk de nordiska länderna emellan, men som promemorian konstaterar har begreppet konsultation en annan innebörd vilket kan skapa oklarheter. De olika begreppen kan även skapa oklarheter i de fall då ett ordinärt samråd skett med en enskild sameby när det även finns krav på att sameby i vissa fall ska konsulteras. Begreppet konsultation bör därför ses över.

Handläggningstider

SGU vill poängtera att SGU handlägger ärenden enligt 32§ rennäringslagen, när ärendet avser tillgodogörande av mineraliska ämnen som inte omfattas av minerallagen. Vid handläggningen av dessa ärenden hörs de samebyar som berörs av den aktuella verksamheten. Att då även skriftligen höra Sametinget bedöms inte innebära något större merarbete för SGU i dessa ärenden. För de fall att Sametinget begär ett muntligt förfarande bedöms detta kunna innebära konsekvenser för handläggningstiderna i ärendena. SGU anser att ett skriftligt förfarande ska vara huvudregeln och att ett muntligt förfarande endast ska användas i särskilda fall.

Av den föreslagna 8 § framgår att vad som framkommit i ärendet ska dokumenteras vilket SGU finner som självklart. Det bör dock noteras att eftersom

det sannolikt kommer framkomma nya uppgifter vid konsultationen kommer dokumentationen behöva kommuniceras med övriga parter. Detta kan öka behovet av skriftväxling i ärendet vilket även detta riskerar att påverka handläggningstiden.

SGU hade gärna sett att frågan om handläggningstiderna belysts i ljuset av den nya förvaltningslagen (2017:900) som träder ikraft den 1 juli 2018 och som innehåller bestämmelser om att en enskild kan begära att ett ärende avgörs om handläggningstiden överskrider 6 månader.

Enighet

De ärenden som SGU handlägger enligt rennäringslagen och de som Bergsstaten handlägger enligt minerallagen och mineralförordningen är av den karaktären att det i vissa fall kan vara svårt att uppnå den enighet som promemorian anger ska eftersträvas. SGU finner det som självklart att de synpunkter som inkommer vid ett samråd ska tillmätas betydelse, men att uppnå den enighet som promemorian avser kan vara svårt. Det är även något oklart vad som avses med enighet och vilka följder det får för den fortsatta processen om en sådan enighet inte kan nås.

Konsekvensutredning

SGU delar inte promemorians uppfattning att konsekvenserna för myndigheten blir begränsade. Det är dock svårt för SGU att förutse i vilken omfattning förslaget kommer att påverka SGUs och Bergsstatens handläggning och kostnader. Promemorians konsekvensutredning är mycket kortfattad och det hade varit önskvärt att denna mer utförligt beskrivit de konsekvenser som kan uppkomma, i synnerhet när ett muntligt konsultationsförfarande efterfrågas.

Bergsstaten

Kulturdepartementet har även remitterat ärendet till Bergsstaten. Bergsstaten är en organisatorisk enhet inom SGU. Bergsstaten, som leds av bergmästaren, har till uppgift att handlägga ärenden som rör prospektering och utvinning av mineral. Dessa arbetsuppgifter styrs av minerallagen och mineralförordningen. Bergsstaten är självständig i sin myndighetsutövning så vitt avser prövning enligt minerallagen.

Bergsstaten har lämnat följande synpunkter på den aktuella remissen.

Bergsstaten anser att det är viktigt att säkerställa att det samiska folket har inflytande över dess egna angelägenheter i beslutsprocesser. Vad gäller inflytande och möjlighet för det samiska folket att framföra synpunkter i

beslutsprocesser enligt minerallagen bedöms dock detta vara tillgodosett genom nuvarande regelverk i minerallagstiftningen.

Avsnitt 2.8 Behovet av ny reglering

Bergsstaten vill framhålla att Sametinget och berörda samebyar, mot bakgrund av Bergsstatens skyldigheter enligt minerallagen och mineralförordningen om att underrätta berörda sakägare samt remittera till Sametinget, redan idag i ett tidigt skede i beslutsprocessen ges möjlighet att påverka genom rätten att framföra erinringar och synpunkter.

Avsnitt 3.6 Undantag från konsultationsplikten

Konsultation ska enligt förslaget kunna undantas om det är uppenbart obehövligt. Ett miljötillstånd enligt miljöbalken kan förvisso prövas parallellt med en ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen men i praktiken genomförs vanligen prövningen av koncessionen i ett första led. Den nya ordningen torde därmed innebära att konsultation oftast kommer att ske inom ramen för Bergsstatens prövning av koncessionen, och det får därmed antas att detta kan komma att utöka handläggningstiderna vid prövningen av bearbetningskoncessioner.

Avsnitt 5.1.3 Följder för myndigheter

Bergsstaten delar inte uppfattningen att förslaget bör ha begränsad inverkan vad gäller förvaltningsmyndigheters ärendehantering. Den nya konsultationsordningen bedöms medföra längre handläggningstider för vissa av de ärenden som Bergsstaten handlägger när ärendet berör samebyar i egenskap av sakägare.

Vid det obligatoriska samrådförfarandet enligt 8 kap. 1 § minerallagen i ärenden avseende beviljande av bearbetningskoncession ska länsstyrelsen föreslå de skydds- och kompensatoriska villkor som länsstyrelsen i förekommande fall anser att en bearbetningskoncession behöver förenas med till skydd för rennäringsen. Det förekommer att länsstyrelsen förespråkar villkor till skydd för rennäringsen utan att lämna förslag på vilka villkor som ska uppställas vilket kräver förnyad remissomgång. Om den nya konsultationsplikten skulle generera nödvändigt underlag för länsstyrelsens villkorsförslag ser Bergsstaten detta som en positiv nyttoeffekt.

Avsnitt 6.1 Förslaget till lag om konsultation i frågor som rör det samiska folket

1 § Bergsstaten finner det svårt att överblicka konsekvenserna för handläggningen av ärenden enligt minerallagen om förslaget om konsultation med samiska organisationer blir en utökad del av beslutsprocessen.

2 § Konsultation ska ske med Sametinget före beslut i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Enligt förslaget är undersökningsarbete sådan verksamhet som i normalfallet inte kan omfattas av konsultationsplikt beroende på att sådan verksamhet i regel inte medför några större olägenheter för renskötseln och då endast en ringa del av undersökningarna leder till bearbetningskoncession. Bergsstaten befarar att frågan om undantag kan leda till gränsdragningsproblem och att det tydligare bör klargöras när en ansökan om undersökningstillstånd bör omfattas av konsultation.

5 § Bergsstaten är tveksam till den föreslagna ordningen som ger Sametinget rätt att välja form för genomförandet av konsultationen. Bergsstaten förespråkar att konsultationen bör genomföras skriftligen.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektören Göran Risberg.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även bergmästaren Åsa Persson verksjuristen Gunilla Nordlén, juristen Elinor Alfredsson och utredaren Peter Åkerhammar deltagit. Juristen Sara Nordström har varit föredragande.

Göran Risberg

Sara Nordström